

KLAGANDE

Sekretessbelagda uppgifter, se bilaga A

Ombud och offentligt biträde:

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrättens i Stockholms län, migrationsdomstolen, dom den
19 september 2007 i mål nr UM 7204-07, se bilaga B

SAKEN

Uppehållstillstånd efter ny prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen

MIGRATIONSÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Migrationsöverdomstolen avslår överklagandet.
2. Migrationsöverdomstolen fastställer migrationsdomstolens beslut om sekretess.
3. Migrationsöverdomstolen beslutar med tillämpning av 12 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100) att sekretessen enligt 7 kap. 14 § samma lag ska bestå för uppgifterna i bilaga A.
4. Migrationsöverdomstolen fastställer ersättning till
som offentligt biträde att utgå med 14 634 kr, varav 11 088 kr avser
arbete, 619 kr utlägg och 2 927 kr mervärdesskatt.

BAKGRUND

Migrationsverket beslutade den 13 november 2004 att avslå klagandens ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd, flyktingförklaring och resedokument samt att klaganden skulle avvisas till Iran om han inte visade att något annat land kunde ta emot honom. Utlänningsnämnden fastställde verkets avgörande den 16 november 2005.

Migrationsverket beslutade den 24 april 2006 att inte bevilja klaganden uppehållstillstånd enligt 2 kap. 5 b § i den gamla utlänningslagen (1989:529).

Efter begäran från Förenta Nationernas tortyrkommitté beslutade Migrationsverket den 26 maj 2006 att enligt 12 kap. 12 § utlänningslagen (2005:716) tills vidare avbryta verkställigheten av klagandens avvisningsbeslut.

I beslut den 15 augusti 2006 fann Migrationsverket inte anledning att bevilja klaganden en ny prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen. Klaganden överklagade beslutet till migrationsdomstolen som i beslut den 8 november 2006 inom ramen för prövningen enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen ställde in verkställigheten av klagandens avvisningsbeslut. Därefter undanröjde migrationsdomstolen i dom den 16 april 2007 det överklagade beslutet och visade målet åter till Migrationsverket för en ny prövning av frågan om uppehållstillstånd. Migrationsdomstolen fann att de omständigheter klaganden hade anfört hänförde sig till hans behov av skydd och att de inte hade anförts tidigare. Domstolen fann vidare att omständigheterna kunde antas utgöra ett sådant bestående hinder mot verkställighet som avses i 12 kap. 1–3 §§ utlänningslagen samt att klaganden inte hade kunnat åberopa omständigheterna tidigare eller i vart fall haft giltig ursäkt för att inte göra detta.

Migrationsverket avslog i beslut den 1 augusti 2007 – efter ny prövning – klagandens ansökan om uppehållstillstånd. Klaganden överklagade beslutet till migrationsdomstolen samt yrkade muntlig förhandling. Migrationsdomstolen avslog i beslut den 17 september 2007 yrkandet om muntlig förhandling och därefter avslogs överklagandet i dom den 19 september 2007. Domstolen fann att klaganden inte hade gjort sannolikt att han på grund av de nya åberopade omständigheterna är av intresse för hemlandets myndigheter samt att dessa omständigheter inte utgör ett bestående hinder mot verkställighet av avvisningsbeslutet.

YRKANDEN M. M.

Klaganden yrkar att Migrationsöverdomstolen beviljar honom uppehållstillstånd alternativt återförvisar målet till migrationsdomstolen för ny prövning eftersom domstolen felaktigt beslutat att avslå hans begäran om muntlig förhandling.

Till stöd för sin talan anför han bl.a. följande. Alla de frågor som kan ha betydelse för bedömningen av hans skyddsbehov bör tas upp till prövning inom ramen för den nya prövningen. Detta innefattar exempelvis att domstolen i ljuset av den upptrappning som skett av de iranska myndigheternas aktioner mot medlemmar i och sympatisörer till PJAK (Partî Jîyanî Azadî Kurdistan) ska pröva frågor om omfattningen av hans politiska verksamhet i Iran och Irak, betydelsen av myndigheternas ingripande mot honom och nära politiska medarbetare före flykten från Iran samt risken för förföljelse av honom vid ett återvändande till hemlandet. Detta innebär oundvikligen en omprövning av frågor som tidigare prövats av Migrationsverket och Utlänningsnämnden. Migrationsdomstolen har på ett felaktigt sätt inskränkt processramen då domstolen inte ansett sig kunna pröva omständigheter som redan prövats tidigare. Migrationsdomstolen har också felaktigt inskränkt prövningen då den inte heller prövat den omständighet som den i ett tidigare

avgörande ansett vara att bedöma som ny, nämligen den kraftigt förändrade politiska situationen i Iran för regimmotståndare.

Samma regler för prövningen enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen om uppehållstillstånd bör gälla som vid en ordinär prövning av asylskäl. Ifrågasätts trovärdigheten bör den asylsökandes begäran om muntlig förhandling beviljas. Mot bakgrund av detta har migrationsdomstolen felaktigt avslagit hans yrkande om muntlig förhandling.

Klaganden åberopar till stöd för sin talan bl.a. referat av ett telefonsamtal mellan klaganden och hans moder, en CD-skiva med en TV-intervju med klaganden samt ett referat av intervjun, artiklar från Internet samt Amnesty Internationals rapport Iran: Human rights abuses against the Kurdish minority.

Migrationsverket bestrider bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Av 12 kap. 19 § utlänningslagen följer att det är frågan om uppehållstillstånd som ska tas upp till ny prövning. Något annat framgår inte heller av förarbetena till den nya utlänningslagen (prop. 2004/05:170). Frågan är emellertid mot vilka bestämmelser i utlänningslagen den nya prövningen ska ske och i vilken omfattning. Uppehållstillstånd ska enligt huvudregeln i 5 kap. 18 § utlänningslagen ha sökts och beviljats före inresan till Sverige. Av vikt är att det lagakraftvunna beslutet om avvisning eller utvisning består under den nya prövningen, om än inhiberat.

Prövning av frågan om uppehållstillstånd ska ske mot föreskrifterna i 8 kap. 14 § och 12 kap. 18–20 §§ utlänningslagen. Då det inte är fråga om verkställighet av allmän domstols dom eller beslut om utvisning och då ny prövning redan beviljats, är det endast 12 kap. 18 § samma lag som kan vara tillämplig i aktuellt mål. En prövning av uppehållstillstånd efter det att ny prövning beviljats ska således ske mot denna bestämmelse. Av prop. 2004/05:170 s. 228 framgår att det normalt inte finns skäl att pröva

hela ärendet på nytt efter det att ny prövning beviljats. Mot den bakgrunden är det rimligt att den nya prövningen är kopplad till just de omständigheter som föranledde att ny prövning beviljades. Ny prövning får endast beviljas om det har åberopats nya omständigheter som kan antas utgöra ett bestående hinder mot den verkställighet som avses i 12 kap. 1–3 §§ utlänningslagen. Det är rimligt att endast i det fallet att det under den nya prövningen skulle visa sig att det föreligger sådant verkställighetshinder som avses i 12 kap. 1–3 §§ utlänningslagen, uppehållstillstånd ska beviljas och detta med stöd av 18 § samma kapitel. Andra tillståndsgrunder, som anknytning och synnerligen ömmande omständigheter, faller därmed utanför det som verket har att pröva inom ramen för en ny prövning. De kan dock prövas utifrån huruvida de utgör hinder mot verkställigheten i den mening som avses i 12 kap. 18 § första stycket 3 utlänningslagen. Inget hindrar Migrationsverket att pröva samtliga omständigheter som kan ligga till grund för uppehållstillstånd enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen. Vad klaganden anfört i övrigt föranleder ingen ändring av verkets inställning.

Migrationsverket åberopar utdrag ur Rapport från Utlänningsnämndens och Migrationsverkets utredningsresa till Iran den 2–13 mars 2005 och Home office Country of Origin Information Report Iran 31 January 2008.

DOMSKÄL

Talerätt

Enligt 14 kap. 1 § utlänningslagen får en förvaltningsmyndighets beslut enligt lagen överklagas endast i de fall som anges i kapitlet. I kapitlet finns bl.a. bestämmelser om överklagande av avslag på en ansökan om uppehållstillstånd och av beslut att *inte* bevilja ny prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen (se 14 kap. 3 § första stycket respektive 5 § nämnda lag). Motsvarande bestämmelser rörande beslut om nekat uppehålls-

tillstånd efter det att en ny prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen beviljats saknas.

I förarbetena till utlänningslagen uttalar regeringen att Migrationsverkets beslut att inte bevilja uppehållstillstånd vid en ny prövning bör i vanlig ordning kunna överklagas till migrationsdomstol (prop. 2004/05:170 s. 228). Denna uppfattning överensstämmer även med det EG-rättsliga regelverket kring mänskliga rättigheter som kan vara av betydelse i frågan. Av bl.a. rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus (asylprocedurdirektivet) stadgas i artikel 2 b att en ansökan om internationellt skydd antas vara en asylansökan om inte personen i fråga uttryckligen begär en annan typ av skydd som det kan ansökas om separat, samt i artikel 39 a att asylsökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot beslut som fattats om en asylansökan.

När en utlänning vars avvisnings- eller utvisningsbeslut vunnit laga kraft inför Migrationsverket återoppar nya omständigheter hänförliga till sitt skyddsbehov får detta, enligt Migrationsöverdomstolens mening, anses utgöra en sådan ansökan om internationellt skydd som får antas vara en asylansökan enligt artikel 2 b asylprocedurdirektivet och som ger sökanden rätt till en prövning inför domstol. Migrationsverkets beslut den 1 augusti 2007 att avslå klagandens ansökan om uppehållstillstånd efter det att ny prövning beviljats enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen är således överklagbart.

Ny prövning av frågan om uppehållstillstånd på verkställighetsstadiet

I 5 kap. 18 § tredje stycket utlänningslagen anges att i fråga om uppehållstillstånd för en utlänning som ska avvisas eller utvisas enligt dom eller beslut som har vunnit laga kraft gäller – såvitt nu är av intresse – föreskrifterna i 12 kap. 18 och 19 §§ utlänningslagen.

Om Migrationsverket i ett verkställighetsärende inte kan besluta om uppehållstillstånd enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen ska verket med tillämpning av 19 § samma kapitel ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning och besluta om inhibition, om det föreligger vissa i paragrafen uppställda förutsättningar. Dessa förutsättningar är att utlänningen i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft åberopar nya omständigheter som kan antas utgöra sådant bestående hinder mot verkställighet som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 § utlänningslagen, och dessa omständigheter inte kunnat åberopas av utlänningen tidigare, eller utlänningen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare.

I förarbetena till den nya ordningen för prövning av verkställighetshinder framhåller regeringen angående denna begränsning att det är angeläget att möjligheten att på grund av nya omständigheter få ett lagakraftvunnet beslut prövat på nytt framstår som det extraordinära prövningsförfarande som det alltid har ansetts vara. En förutsättning för att Migrationsverket ska ha en skyldighet att ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning bör vara att utlänningen åberopar nya omständigheter som kan antas utgöra sådant hinder mot verkställigheten som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 § utlänningslagen. En ny prövning bör alltså endast vara möjlig när omständigheterna hänför sig till utlänningens behov av skydd här i landet. En förutsättning för att Migrationsverket ska ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning bör vidare vara att utlänningen inte har kunnat åberopa de nya omständigheterna redan i det tidigare ärendet eller har en giltig ursäkt för att inte ha gjort detta (prop. 2004/05:170 s. 223 ff.)

Prövningen inom ramen för 12 kap. 19 § utlänningslagen är således begränsad. Bestämmelsen är tillämplig endast i de fall de nya omständigheterna hänför sig till utlänningens behov av skydd från förhållandena på den plats dit han eller hon ska återvända. Möjligheten

att på grund av *nya* omständigheter få ett lagakraftvunnet beslut om avvisning eller utvisning prövat på nytt är ett extraordinärt rättsmedel som ska tillämpas restriktivt (se MIG 2008:20).

Processramen vid en ny prövning av frågan om uppehållstillstånd utgörs enligt Migrationsöverdomstolens mening främst av de nya omständigheter som föranlett beslutet att bevilja en ny prövning. Det är också nödvändigt att även de skyddsskäl som utlänningen åberopat i den tidigare processen omfattas av den nya prövningen. Det är endast vid en sådan sammantagen bedömning som det är möjligt att bedöma om de skyddsskäl som utlänningen åberopar utgör ett sådant bestående verkställighetshinder som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 § utlänningslagen och som kan leda till uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt. Vid den nya prövningen ska sådana omständigheter som anknytning till Sverige eller skäl av humanitär art inte vägas in. Sådana grunder för uppehållstillstånd får prövas inom ramen för den bedömning som Migrationsverket ska göra enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen.

Ett prövningsförfarande av angivet slag överensstämmer också med lagstiftarens intentioner om en snabb prövning med snabba besked till den sökande. En grundtanke med den nya utlänningslagen är, såvitt framgår av förarbetena, att minska den psykiska påfrestning sökanden utsätts för under ett utdraget förfarande (prop. 2004/05:170 s. 106.).

Den nya prövningen innebär även att ett tidigare beslut om avvisning eller utvisning kvarstår och att ett nytt beslut om avvisning eller utvisning inte behöver fattas om prövningen mynnar ut i att utlänningen inte ska beviljas uppehållstillstånd (a.a. s. 228).

Åberopade skyddsskäl

Migrationsdomstolen beslutade den 16 april 2007 att bevilja klaganden en ny prövning av frågan om uppehållstillstånd eftersom klaganden åberopat sådana omständigheter som kunde antas utgöra ett sådant bestående hinder mot verkställighet som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 § utlänningslagen. Domstolen fann att det som klaganden åberopat om den politiska händelseutvecklingen i Iran, i första hand en upptrappning av iranska myndigheters aktioner mot organisationen PJAK som klaganden blivit medlem i under sin tid i Sverige, skulle betraktas som en ny omständighet som klaganden inte kunnat åberopa tidigare eller i vart fall haft giltig ursäkt för att inte göra.

I grundärendet anförde klaganden i huvudsak följande skyddsskäl. Han är av kurdisk etnicitet och kommer från i iranska Kurdistan. Han var politiskt aktiv i hembyn och propagerade tillsammans med fyra kamrater för kurdernas sak. Han var dock inte medlem i något politiskt parti eller någon organisation även om han enligt egen uppgift i praktiken arbetade för PKK. Under år 2002 blev två av hans kamrater gripna av polis och han bestämde sig då för att omedelbart lämna landet. I samband med att han tog sig över gränsen till Irak blev han skjuten i av iranska gränssoldater. Han vårdades därefter på ett sjukhus i i norra Irak. Han är sedan dess i och .

Migrationsverket och Utlänningsnämnden fann att klagandens uppgifter innehöll trovärdighetsbrister och att klaganden sammantaget inte hade gjort sannolikt att han varit politiskt verksam, och inte heller att han hade vistats i sedan år 2002 och opererats där.

I sin till Migrationsverket ingivna ansökan om ny prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen anförde klaganden bl.a. att han kort tid efter det att han vid 18 års ålder inkallats för att göra militärtjänst blev engagerad i

PJAK. Hos migrationsdomstolen åberopade han ett intyg utfärdat den 28 september 2006 av PJAK:s skandinaviska representant, i vilket anges att han från och med den 25 september 2006 beviljats medlemskap i PJAK och att han därefter varit aktiv i föreningen. Han åberopade vidare en dom från Revolutionsdomstolen i Iran gällande en annan person.

Hos Migrationsöverdomstolen har klaganden anført att hans engagemang i PJAK i Sverige har kommit till iranska myndigheters kännedom och att detta, tillsammans med det faktum att han tidigare varit intressant för myndigheterna, medför risk för omedelbart ingripande mot honom om han återvänder till Iran. Till stöd härför har han åberopat en inspelning av en intervju med sig själv där han uttalar sig regimkritiskt mot hemlandet samt ett referat av ett telefonsamtal mellan honom och sin moder.

Migrationsverket har vad gäller klagandens sur place-verksamhet anført att iranska myndigheter inte har något intresse av denna verksamhet eftersom klaganden inte är någon ledande person inom en regimkritisk organisation.

Migrationsöverdomstolen gör följande bedömning.

Med hänsyn till vad som framkommit i målet finner Migrationsöverdomstolen inte skäl att återförvisa målet till migrationsdomstolen på den grunden att migrationsdomstolen inte hållit muntlig förhandling.

Av den av klaganden i Migrationsöverdomstolen åberopade rapporten från Amnesty International Iran: Human rights abuses against the Kurdish minority framkommer att PJAK grundades år 2004. Migrationsöverdomstolen finner därför skäl att ifrågasätta uppgiften att han redan i hemlandet varit engagerad i PJAK. Det finns dock inte anledning att ifrågasätta uppgiften om hans medlemskap i PJAK i Sverige.

Vid en sammantagen bedömning finner Migrationsöverdomstolen i likhet med migrationsdomstolen att klaganden inte förmått visa att de skyddsskäl som åberopas utgör ett sådant bestående hinder mot verkställigheten som avses i 12 kap. 1, 2 eller 3 § utlänningslagen. Förutsättningarna för att bevilja klaganden uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt föreligger därmed inte. Vad klaganden anfört om att iranska myndigheter trappat upp sina åtgärder gentemot regimkritiker föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Migrationsöverdomstolen erinrar om att Migrationsverkets beslut den 26 maj 2006 att på Förenta Nationernas tortyrkommittés begäran tills vidare avbryta verkställigheten av avvisningsbeslutet inte har upphävts genom denna dom.

Domen får inte överklagas (16 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen).

lagman

kammarrättsråd

kammarrättsråd
referent

föredragande